

Cieľom tohto článku je informovať čitateľa o spôsobe stanovenia dátumu cirkevných Veľkonočných sviatkov a začiatku ročných období v roku 2014. V spojení s nadväznými článkami patrí do širšej témy *Úvahy o čase* (linka na podkategóriu *Úvahy o čase* je uvedená na konci článku).

Dátum veľkonočných sviatkov sa v kresťanskom prostredí (kultúre) určuje na základe astronomických javov. Postupuje sa tak, že sa najprv určí dátum Veľkonočnej nedele (deň zmŕtvychvstania Spasiteľa - Ježiša Krista).

Veľkonočná nedeľa je stanovená nasledovne: Je to prvá nedeľa po prvom jarnom splne Mesiaca. Prvý jarný spln Mesiaca je spln, ktorý nastane po dni - presnejšie: po čase, v ktorom nastala jarná rovnodennosť. V roku 2013 jarná rovnodennosť nastala 20. marca o 12 hod a o 2. min nášho času. Prvý jarný spln Mesiaca pripadol na stredu 27. marca. Prvou nedeľou po prvom jarnom splne bola nedeľa 31. marca. Nedeľa 31. marca 2013 bola Veľkonočnou nedeľou. Ostatné veľkonočné sviatky sa určujú už podľa Veľkonočnej nedele. Pre stanovenie dátumu prvého jarného splnu, a tým aj dátumu Veľkonočnej nedele, je pritom rozhodujúci poludník, prechádzajúci Jeruzalemom - teda čas, kedy nastane prvý jarný spln Mesiaca vzhľadom na tento poludník.

Pretože doba obehu Mesiaca okolo Zeme je približne 29,5 dní, prvý jarný spln Mesiaca nastáva v každom roku v inom dni. U nás používame tzv. solárny (slnečný) *gregoriánsky kalendár* (pozri článok

Cyklické počítanie času - kalendáre

, linka je uvedená za článkom). Môže sa stať, že prvý jarný spln Mesiaca nastane hneď po uplynutí času jarnej rovnodennosti a Veľkonočná nedeľa môže pripadnúť už hneď na prvú nedeľu po dni jarnej rovnodennosti. Alebo, ak spln Mesiaca pripadne priam na deň jarnej rovnodennosti a deň jarnej rovnodennosti pripadne na nedeľu, táto nedeľa je Veľkonočnou nedeľou - teda Veľkonočná nedeľa môže byť totožná priam s prvým astronomickým jarným dňom.

Iný krajný prípad je ten, keď spln Mesiaca nastane tesne pred uplynutím času (okamihu, doby) jarnej rovnodennosti. V tomto prípade sa za prvý jarný spln Mesiaca počíta až ďalší spln, ktorý nastane v krajnom prípade približne až o 29,5 dňa. V takomto prípade Veľkonočná nedeľa pripadne až na druhú polovicu apríla.

V roku 2014 jarná rovnodennosť nastane, vzhľadom na mesto Žilina, 20. marca o 17 h 59 min. Prvý spln Mesiaca po dni jarnej rovnodennosti bude 15. apríla a prvá nedeľa po prvom jarnom splne pripadne na 20. apríla – a to je dátum Veľkonočnej nedele roku 2014.

Židovská Pascha (vlastný sviatok *Paschy* a *Týždeň nekvasených chlebov*) v roku 2014 začína v pondelok večer 14. 4. a končí v utorok večer 22. 4. 2014 (podľa web stránky:

My Jewish Learning

; rovnako tak aj podľa web stránky:

Chabad.org

a iných relevantných web stránok). Kalendár slávnosti

Pascha

je nasledovný - prehľad (podľa www.chabad.org -

Jewish Practice

-

Jewish Holiday

): 25. marec - 2. apríl 2013; 14. - 22. apríl 2014; 3. - 11. apríl 2015; 22. - 30. apríl 2016; 10. - 18. apríl 2017.

Astronomické ročné obdobia roku 2014 určené pre mesto Žilina ($18^{\circ}44'24''$ vých. dĺ.):

Začiatok jari (jarná rovnodennosť): 20. marca o 17 h 59 min (SEČ).

Začiatok leta (letný slnovrat): 21. júna o 12 h 53 min (LSEČ).

Začiatok jesene (jesenná rovnodennosť): 23. septembra o 4 h 31 min (LSEČ).

Začiatok zimy (zimný slnovrat): 22. decembra o 0 h 5 min (SEČ).

SEČ - Stredoeurópsky čas

LSEČ - Letný stredoeurópsky čas

$LSEČ = SEČ + 1 \text{ hodina}$

Začiatky jarých období v iných mestách treba vzhľadom na uvedené časy pre mesto Žilina upraviť. Úprava spočíva v tom, že pre mestá ležiace na západ od poludníka prechádzajúceho Žilinou sa k údaju (času) pre Žilinu pripočíta hodnota rovná rozdielu zemepisnej dĺžky Žiliny a zemepisnej dĺžky príslušného miesta v minútach. Pre mestá ležiace na východ od poludníka prechádzajúceho Žilinou sa od údaju (času) pre Žilinu odpočíta rozdiel medzi zemepisnou dĺžkou príslušného mesta a zemepisnou dĺžkou Žiliny v minútach. Takto potom napr. pre niektoré mestá dostávame: Bratislava = Žilina + 7 min; Nitra = Žilina + 2 min; Ban. Bystrica = Žilina - 2 min; Poprad = Žilina - 6 min; Košice = Žilina - 10 min; Michalovce = Žilina - 13 min.

Údaj pre Jeruzalem: Jeruzalem ($35^{\circ}13'0''$ vých. dl.) = Žilina – 66 min. V Jeruzaleme nastávajú astronomické ročné obdobia zaokrúhlene o 66 minút skôr ako v Žiline.

Poznámka k výpočtu začiatku času ročných období pre jednotlivé mestá: Na otočenie Zeme o jeden uhlový stupeň zemepisnej dĺžky pripadá čas 4 minúty. $360^\circ \times 4 \text{ minúty} = 1\,440 \text{ minút} = 24 \text{ hodín}$ a to je doba (v hodinách) jednej plnej otočky Zeme okolo svojej osi.

Pozri príbuzné články:

[Úvahy o čase](#)

[o ročných obdobiach](#)

[Cyklické počítanie času - kalendáre](#)

[Chabad.org](#) - podrobný rozpis (po jednotlivých dňoch) slávnosti Pesach v roku 2014 (odporúčame k nahliadnutiu)

Späť [na začiatok článku](#) .

Späť [na začiatok kategórie](#) .

Vytvorené dňa: 22.marca 2013.

Upravené dňa: 25. marca 2014.